BỘ CÔNG THƯƠNG	CỘNG HOÀ XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM Độc lập - Tự do - Hạnh phúc
Số: 113 /BC-BCT	*Hà Nội, ngày 25 tháng 5 năm 2024*

BÁO CÁO VỀ RÀ SOÁT CÁC VĂN BẢN QUY PHẠM PHÁP LUẬT CÓ LIÊN QUAN ĐẾN DỰ THẢO NGHỊ ĐỊNH

(Dự thảo Nghị định của Chính phủ quy định quy định cơ chế, chính sách khuyến khích phát triển điện mặt trời mái nhà tự sản, tự tiêu)

(Tài liệu phục vụ Bộ Tư pháp thẩm định Dự thảo nghị định)

Thực hiện quy định tại Luật ban hành văn bản quy phạm phát luật năm 2015, Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật ban hành VBQPPL năm 2020, Bộ Công Thương tiến hành rà soát các quy định định của pháp luật liên quan đến nội dung dự thảo Nghị định của Chính phủ quy định về cơ chế, chính sách khuyến khích phát triển điện mặt trời mái nhà tự sản, tự tiêu (sau đây gọi ĐMTMN TSTT) để bảo đảm thính thống nhất, đồng bộ của hệ thống pháp luật hiện hành. Trên cơ sở kết quả rà soát, Bộ Công Thương báo cáo như sau:

I. TỔ CHỨC THỰC HIỆN

1. Phạm vi, nội dung rà soát

- Về phạm vi rà soát: Gồm toàn bộ nội dung dự thảo Nghị định và các văn bản quy phạm pháp luật (Hiến pháp, Luật, các Nghị định của Chính phủ) có liên quan.

- Về nội dung rà soát: Đối chiếu toàn bộ các quy định tại Dự thảo Nghị định với hệ thống các văn bản quy phạm pháp luật hiện ahnhf có liên quan, cụ thể:

+ Chương I. Quy định chung gồm 3 điều (từ Điều 1 đến Điều 3) quy định về phạm vi điều chỉnh; đối tượng áp dụng; giải thích từ ngữ

+ Chương II. Phát triển điện mặt trời mái nhà tự sản, tự tiêu gồm 4 điều (từ Điều 4 đến Điều 7) quy định về nguyên tắc phát triển; điện mặt trời mái nhà tự sản, tự tiêu không đấu nối với hệ thống điện quốc gia; điện mặt trời mái nhà tự sản, tự tiêu có đấu nối với hệ thống điện quốc gia; chính sách khuyến khích.

+ Chương III. Hoạt động đăng ký phát triển điện mặt trời mái nhà tự sản, tự tiêu gồm 8 điều (từ Điều 8 đến Điều 15) quy định về cơ quan có thẩm quyền cấp và tiêu chí cấp Giấy chứng nhận đăng ký phát triển; hồ sơ đề nghị phát triển điện mặt trời mái nhà tự sản, tự tiêu không đấu nối với hệ thống điện quốc gia; hồ sơ đề nghị phát triển điện mặt trời mái nhà tự sản, tự tiêu có đấu nối với hệ thống điện quốc gia; hình thức nộp hồ sơ; trình tự cấp Giấy chứng nhận đăng ký phát

triển và triển khai thực hiện điện mặt trời mái nhà tự sản, tự tiêu; nội dung nêu ý kiến của các cơ quan, tổ chức, đơn vị liên quan; trường hợp cấp điều chỉnh, bổ sung; thu hồi Giấy chứng nhận đăng ký phát triển.

+ Chương IV. Tổ chức thực hiện gồm 6 điều (từ Điều 16 đến Điều 21) quy định về trách nhiệm của các bộ, ngành; trách nhiệm của Ủy ban nhân dân cấp tỉnh; trách nhiệm của Tập đoàn Điện lực Việt Nam; trách nhiệm của các tổ chức, cá nhân; điều khoản chuyển tiếp; hiệu lực thi hành.

2. Mục đích việc rà soát dự thảo Nghị định và các văn bản quy phạm pháp luật có liên quan

Rà soát các văn bản quy phạm pháp luật có liên quan đến dự thảo Nghị định nhằm bảo đảm tính hợp hiến, tính hợp pháp và tính thống nhất của dự thảo Nghị định với các văn bản quy phạm pháp luật có liên quan trong hệ thống pháp luật

3. Các văn bản quy phạm pháp luật được rà soát

Qua rà soát đã xác định tổng số văn bản được rà soát là 23 văn bản, bao gồm: Hiến pháp, 09 luật, 4 Nghị định.

Cụ thể:

- Hiến pháp năm 2013.

- Các Luật:

+ Luật Tổ chức Chính phủ năm 2015 (sửa đổi, bổ sung năm 2019).

+ Luật Ban hành văn bản quy phạm pháp luật năm 2015 (sửa đổi, bổ sung năm 2020).

+ Luật Điện lực năm 2004; Luật số 24/2012/QH13 sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật Điện lực.

+ Luật Xây dựng năm 2014, Luật số 62/2020/QH14 sa]r đổi, bổ sung một số điều của Luật Xây dựng.

+ Luật Phòng cháy và chữa cháy.

+ Luật Đất đai năm 2013.

+ Luật Quy hoạch năm 2017.

+ Nghị quyết số 81/2023/QH14.

+ Nghị quyết số 98/2023/QH14.

- Nghị định

+ Nghị định số 137/2013/NĐ-CP quy định chi tiết thi hành một số điều của Luật Điện lực và Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật Điện lực

+ Nghị định số 136/2020/NĐ-CP quy định chi tiết một số điều và biện pháp thi hành Luật Phòng cháy và chữa cháy và Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật Phòng cháy và chữa cháy.

+ Nghị định số 14/2014/NĐ-CP ngày 26 tháng 02 năm 2014 của Chính phủ quy định chi tiết thi hành Luật Điện lực về an toàn điện

+ Nghị định số 51/2020/NĐ-CP sửa đổi, bổ sung một số điều của Nghị định số 14/2014/NĐ-CP ngày 26 tháng 02 năm 2014 của Chính phủ quy định chi tiết thi hành Luật Điện lực về an toàn điện

III. Kết quả rà soát

1. Quy định chung dự thảo nghị định

- Phạm vi điều chỉnh: Luật hiện hành chưa quy định về nguồn điện tự sản, tự tiêu là gì, có đấu nối hay không được đấu nối với hệ thống điện quốc gia. Bên cạnh đó, công trình xây dựng hiện hữu khi lắp đặt bổ sung điện mặt trời mái nhà thì công năng sử dụng của công trình có thêm công năng về năng lượng (công trình công nghiệp năng lượng). Tại khoản 2 Điều 63 Hiến pháp năm 2013 quy định "*Nhà nước khuyến khích mọi hoạt động bảo vệ môi trường, phát triển, sử dụng năng lượng mới, năng lượng tái tạo*". Cấp nghị định cũng chưa có quy định về nguồn điện mặt trời mái nhà tự sản, tự tiêu. Như vậy phạm vi điều chỉnh không vi phạm Hiến pháp, không mâu thuẫn hay chồng chéo với các nghị định khác có liên quan.

- Đối tượng áp dụng: Đối tượng áp dụng là các tổ chức, cá nhân trực tiếp tham gia phát triển và các tổ chức, cá nhân khác tham gia phát triển điện mặt trời máo nhà tự sản, tự tiêu. Bên cạnh đó các đối tượng là các công trình xây dựng hiện hữu, yêu cầu các công trình này đã phải tuân thủ quy định của pháp luật trước khi lắp đặt điện mặt trời mái nhà tự sản, tự tiêu. Ngoài ra, đối tượng áp dung không tính đến trường hợp thực hiện theo Nghị quyết 98/2023/QH14 ngày 24/6/2023 của Quốc hội về thí điểm một số cơ chế, chính sách đặc thù phát triển Thành phố Hồ Chí Minh, theo đó tại khoản 11 Điều 5 quy định "*Ủy ban nhân dân Thành phố quyết định việc sử dụng mái nhà bảo đảm điều kiện kỹ thuật của các trụ sở cơ quan hành chính, đơn vị sự nghiệp công, trụ sở của các cơ quan, đơn vị được xác định là tài sản công trên địa bàn Thành phố để lắp đặt hệ thống điện mặt trời cung cấp điện phục vụ cho hoạt động của trụ sở đó. Phần điện còn thừa do không sử dụng hết thực hiện theo quy định của pháp luật về điện lực*" Như vậy đối tượng áp dụng phù hợp với Hiến pháp, Luật Điện lực, Luật Xây dựng, nghị định liên quan.

- Giải thích từ ngữ: Các từ ngữ được giải thích trong Dự thảo nghị định gồm những từ chưa được giải thích trong các văn bản pháp luật khác. Các từ ngữ được giải thích không mâu thuẫn, không làm thay đổi từ ngữ trong các văn bản khác tại cấp nghị định liên quan đến nguồn điện mặt trời mái nhà.

2. Về phát triển điện mặt trời mái nhà tự sản, tự tiêu

- Về nguyên tắc phát triển: Dự thảo nghị định ĐMTMN TSTT quy định một số nguyên tắc như phải bảo đảm công khai, minh bạch, bình đẳng với các đối tượng, phát triển ĐMTMN TSTT để tự sử dụng và không mua bán điện dưới mọi hình thức; công suất phát triển phù hợp với tổng quy mô được Thủ tướng Chính phủ phê duyệt tại kế hoạch thực hiện quy hoạch phát triển điện lực quốc gia; Công trình xây dựng hiện hữu trước khi lắp đặt điện mặt trời mái nhà phải bảo đảm đã tuân thủ quy định của pháp luật hiện hành về đầu tư, xây dựng, đất đai, môi trường, phòng cháy chữa cháy và phải có báo cáo đánh giá an toàn. Phát triển điện mặt trời mái nhà phải tuân thủ quy định pháp luật về an toàn điện, đầu tư, xây dựng, môi trường, phòng cháy chữa cháy; Khi phát triển điện mặt trời mái nhà tự sản, tự tiêu, tổ chức, cá nhân phải lựa chọn thiết bị tiên tiến, hiện đại, công nghệ cao, phù hợp với tiêu chuẩn, quy chuẩn áp dụng và không sử dụng các thiết bị đã qua sử dụng; các hành vi trái quy định trong quá trình phát triển điện mặt trời mái nhà tự sản, tự tiêu

- Về việc phát triển ĐMTMN TSTT không đấu nối với hệ thống điện quốc gia, hiện quy định loại hình này được ưu tiết phát triển không giới hạn công suất. Nội dung này được tiếp thu tư Quyết định số 500/QĐ-TTg ngày 15/5/2023 của Thủ tướng Chính phủ phê duyệt Quy hoạch điện VIII.

- Về phát triển ĐMTMN TSTT có đấu nối với hệ thống điện quốc gia, về đối tượng này quy định một số yêu cầu các tổ chức, cá nhân phải tuân thủ khi thực hiện phát triển nhằm kiểm soát tổng quy mô phát triển trên toàn quốc, bảo đảm công suất phù hợp với như cầu sử dụng, bảo đảm an toàn vận hành hệ thống điện quốc gia. Các quy định về ĐMTMN TSTT này chưa được quy định trong văn bản Luật hay Nghị định nào.

- Về chính sách phát triển. Để tạo điều kiện thông thoáng, giảm bớt các thủ tục cho người dân, doanh nghiệp thực hiện phát triển ĐMTMN tự sản, tự tiêu, Chính phủ cần đơn giản hoá việc thực hiện các yêu cầu như vấn đề: Dự án đầu tư nêu tại khoản 1 Điều 11 Luật Điện lực năm 2004 được sửa đổi, bổ sung tại khoản 6 Điều 1 Luật số 24/2012/QH13 (*Đầu tư phát triển điện lực phải phù hợp với quy hoạch phát triển điện lực. Dự án đầu tư chưa có trong quy hoạch phát triển điện lực chỉ được thực hiện khi cơ quan lập quy hoạch phát triển điện lực trình cấp có thẩm quyền phê duyệt quy hoạch cho phép*). Luật Điện lực cũng chưa quy định về ĐMTMN TSTT, do đó việc xác định định nguồn điện tự sản tự tiêu là cho chính các tổ chức, cá nhân sản xuất và tự tiêu thụ để được miễn trừ giấy pháp hoạt động điện lực. Trong khi đó tại quy hoạch phát triển điện lực quốc gia và kế hoạch triển khai quy hoạch đã được Thủ tướng Chính phủ phê duyệt không có tên các dự án cụ thể; Vấn đề đất và công năng: Công trình xây dựng lắp đặt ĐMTMN tự sản, tự tiêu có phải thực hiện điều chỉnh, bổ sung đất năng lượng và công năng theo quy định của pháp luật hay không *(theo quy định*

của pháp luật về điện lực, xây dựng, đất đai, đất của công trình điện lực phải là đất năng lượng, công năng của công trình điện lực là công trình năng lượng - khoản 16 Điều 3 và khoản 1 Điều 12 Luật Điện lực; điểm e khoản 2 Điều 10 Luật Đất đai năm 2013; khoản 1 Điều 5 Luật Xây dựng). Vì mục tiêu tổng thể quốc gia, vấn đề an ninh năng lượng, tổng quy mô công suất phát triển ĐMTMN tự sản, tự tiêu tại Tp. Hồ Chí Minh cần kiến nghị thực hiện đồng thời theo Nghị quyết 98/2023/QH15 của Quốc hội và kế hoạch triển khai quy hoạch phát triển điện lực quốc gia. Do đó chính sách đề xuất không áp dụng cho các đối tượng thực hiện theo khoản 11 Điều 5 Nghị quyết số 98/2023/QH15 ngày 24/6/2023 của Quốc hội "*Ủy ban nhân dân Thành phố quyết định việc sử dụng mái nhà bảo đảm điều kiện kỹ thuật của các trụ sở cơ quan hành chính, đơn vị sự nghiệp công, trụ sở của các cơ quan, đơn vị được xác định là tài sản công trên địa bàn Thành phố để lắp đặt hệ thống điện mặt trời cung cấp điện phục vụ cho hoạt động của trụ sở đó. Phần điện còn thừa do không sử dụng hết thực hiện theo quy định của pháp luật về điện lực*". Pháp luật về điện lực hiện nay không quy định mua bán điện đối với điện dư thừa, không sử dụng hết. Trường hợp cho phép các đối tượng quy định tại khoản 11 Điều 5 Nghị quyết số 98/2023/QH15 thực hiện theo quy định tại nghị định này sẽ dẫn đến tổng công suất phát triển tại Thành phố Hồ Chính Minh vượt quy mô công suất được Thủ tướng Chính phủ phê duyệt tại kế hoạch triển khai quy hoạch phát triển điện lực quốc gia (hiện là 73 MW). Việc thực hiện điều này sẽ vi phạm điều cấm của Luật Quy hoạch (khoản 6 Điều 13 - *Thực hiện không đúng quy hoạch đã được quyết định hoặc phê duyệt*). Vùng đồng bằng sông Hồng, vùng Đông Nam Bộ nêu tại điểm b khoản 1 Điều 3 Nghị quyết số 81/2023/QH15 ngày 09 tháng 01 năm 2023 của Quốc hội phê duyệt Quy hoạch tổng thể quốc gia thời kỳ 2021- 2030, tầm nhìn đến năm 2050 không được định hướng phát triển năng lượng hoặc năng lượng tái tạo như định hướng các vùng còn lại trên cả nước. Bộ Công Thương đề xuất chính sách áp dụng cho cả các vùng đồng bằng sông Hồng và vùng Đông Nam Bộ, tuy nhiên thẩm quyền quyết định vấn đề này thuộc Quốc hội. Để bảo đảm tuân thủ quy định của pháp luật trong quá trình xây dựng, ban hành nghị định (không vi phạm điều cấm của Luật Quy hoạch nêu tại khoản 6 Điều 13 - *Thực hiện không đúng quy hoạch đã được quyết định hoặc phê duyệt*). Như vậy, dự thảo quy định các nội dung để tạo thuận lợi trong triển khai thực hiện, các nội dung phù hợp với Hiến pháp, quy định của các Luật.

Nội dung các quy định phù hợp với Hiến pháp và các luật liên quan và không có quy định mâu thuẫn, chồng chéo với các Nghị định khác. Tuy nhiên có một số vấn đề cần được Quốc hội xem xét, quyết định để bảo đảm không vi phạm pháp luật trong quá trình ban hành nghị định.

3. Về hoạt động đăng ký phát triển điện mặt trời mái nhà tự sản, tự tiêu

- Về cơ quan thẩm quyền cấp và tiêu chí cấp giấy chứng nhận đăng ký phát triển dự thảo quy định giao Sở Công Thương cấp tỉnh để tổ chức thực hiện.

Nhiệm vụ này cung tương tự như các nhiệm vụ của Sở Công Thương đang thực hiện theo pháp luật về điện lực.

- Về các hồ sơ, trình tự thủ tục phát triển ĐMTMN TSTT, Dự thảo nghị định quy định các điều khoản rõ ràng, dễ hiểu, dễ thực hiện trong thực tế.

Như vậy, về vấn đề này Dự thảo nghị định không có nội dung trái với Hiến pháp và các Luật liên quan, không có quy định mâu thuẫn hay chồng chéo với các nghị định khác.

4. Tổ chức thực hiện

- Về trách nhiệm của các Bộ như Công Thương, Xây dựng, Công an, Tài nguyên và Môi trường, dự thảo quy định trách nhiệm của các cơ quan trong việc quản lý, kiểm tra, hướng dẫn phát triển ĐMTMN TSTT.

- Về trách nhiệm của UBND tỉnh, dự thảo quy định trách nhiệm quản lý, hướng dẫn, kiểm tra phát triển ĐMTMN TSTT tại địa phương.

- Về trách nhiệm của đơn vị điện lực, các tổ chức, cá nhân có liên quan trong việc tuân thủ quy định của pháp luật khi triển khai, xây dựng lắp đặt và kiểm tra, đánh giá về phát triển DMTMN TSTT.

- Về điều khoản thi hành, Dự thảo quy định các đối tượng chuyển tiếp, đặc biệt các đối tượng đang mua bán điện với EVN, đã triển khai thực hiện nhưng chưa đúng quy định của pháp luật và thời điểm hiệu lực của Nghị định.

Các nội dung quy định không có nội dung trai với Hiến pháp và Luật hiện hành, không có nội dung quy định chồng chéo với Nghị định đã ban hành.

Trên đây là Báo cáo rà soát các văn bản quy phạm pháp luật có liên quan Dự thảo nghị định về ĐMTMN TSTT./.

Nơi nhận:
- Như trên;
- Bộ trưởng (để b/c);
- Lưu: VT, ĐL (nltt-tr).

KT. BỘ TRƯỞNG
THỨ TRƯỞNG

Nguyễn Sinh Nhật Tân